

Hjärtat tillhör Sydafrika

Sydafrika är jordmånen för min fantasi, skriver författaren Rose Rappoport Moss. Själv är hon sedan mer än 40 år bosatt i USA, har två hemländer men är i hjärtat fortfarande sydafrikan.

Den 12 september 1977 avled den sydafrikanske frihetskämpen **Steve Biko** i en poliscell. Steve Biko var en av många modiga motståndare till den tidens brutala apartheidregim och fick sona sitt civilkurage med sitt liv.

En hastig skymt av vemod drar över **Rose Rappoport Moss** ansikte på tal om Biko. Hon fick aldrig möta honom men en av hans efterföljare, Sydafrikas nuvarande försvarsminister **Patrick Lekota**, citerar gärna Biko.

– Patrick Lekota pratar ofta om Bikos briljans och om vad han lärde sig av honom, säger Moss och berättar att Lekota är den som under apartheidregimen myntade uttrycket "*shouting at the crocodile*".

– Krokodilen var smeknamnet på Sydafrikas president. Uttrycket handlade om att man inte skall skrika åt krokodilen förrän man tagit sig över floden, fastän Lekota hörde nog till dem som skrek högst och för tidigt, ler Moss.

En av hennes böcker, en dokumentär, heter just *Shouting at the Crocodile* och handlar om den berömda rättegången mot frihetskämparna **Popo Molefe** och **Patrick Lekota** år 1988.

Rättegång blev novell

För bara några år sedan skrev Rose Moss novellen *In Court* som utgår från samma rättegång. Den huvudåtalade döms i en spektakulär rättegång men frias bara

DRÖMMEN OM VÄRME. I synnerhet vintertid fantiserar Rose Rappoport Moss om att återvända till Sydafrika, men än har det inte blivit av.

"I Sydafrika är man alltid medveten om resten av världen. Men i Amerika känns det som att den övriga världen försvinner."

något år senare. Domaren, som är den ende som inte har upptäckt åt vilket håll utvecklingen baskar, är förvånad.

"Inser du inte att vårt lands historia kommer att skrivas av de män du hade i åtalsbåset?" undrar en vän till domaren.

– Men allt är inte bra i dagens Sydafrika heller, menar Rose Moss.

– Ett av de stora problemen är att president **Thabo Mbeki** inte tål någon kritik, speciellt inte vad gäller hans inställning till aids.

Efter alla sina år i USA beskriver sig Rose Rappoport Moss som en både sydafrikansk och amerikansk för-

fattare. Den största skillnaden handlar om inställningen till omvärlden, säger hon.

– I Sydafrika är man alltid medveten om resten av världen. Men i Amerika känns det som att den övriga världen försvinner. Folk är ointresserade av världen utanför USA.

Amerikansk apartheid

Sydafrika är utgångspunkten för det Rose Moss skriver, även om handlingen utspelar sig i USA. En av hennes tidigaste noveller, *Exile*, handlar om en sydafrikansk kompositör som är oförmögen att skriva musik i sin ofrivilliga exil i USA.

Novellen *A gem squash* handlar om amerikansk apartheid.

– Rasismen i dagens USA fokuserar mera på muslimer och på spansktalande än på svarta.

– Men faktum är att vita amerikaner sällan umgås med svarta i sin vardag, och att kristna inte möter muslimer. USA är så stort att man inte behöver träffa dem man ogillar.

ANNIKA HÄLLSTEN

09-1253 232, annika.hallsten@hbl.fi

Rose Rappoport Moss läser ur sina noveller på Kolmen Sepän kirjakauppa, Mannerheimvägen 5 C, Hansapassagen, fredagen 14.9 klockan 17.

PROFIL

Rose Rappoport Moss

Ålder: 70 år.

Familj: En son, två barnbarn.

Bakgrund: Författare som föddes och växte upp i Sydafrika. Flyttade till USA 1964 eftersom livet i apartheidens Sydafrika blev outhärdligt. Bor i Massachusetts.

Karriär: Är framförallt känd för sina noveller, bland dem den prisbelönta *Exile*. Har också skrivit några romaner samt dokumentärboken *Shouting at the Crocodile* som handlar om den berömda rättegången Delmas Trial mot två svarta frihetskämpar, Popo Molefe och Patrick Lekota. Är nu aktuell med novellsamlingen *In Court*.